

Anne-Mette Thorøes dimissionstale

Taler

Anne-Mette Thorøe
Rektor på Herning HF & VUC

Dato

25. juni 2026

Sted

Festsalen, Herning HF & VUC,
Brorsønsvej 2, 7400 Herning

1 Kære studenter

Et stort tillykke med jeres studentereksamen og med, at læseferie, terperi og eksamensnervøsitet er overstået og en forhåbentlig lys og glad sommer venter forude. Vi har glædet os til at fejre jer. Med Jens Rosendals ord, så kom I med alt det, der var jer – og sprængte måske også nogle støvede veje både rent fagligt og inde i jer selv. Og nu sidder I her – og hvilken sommer blev det.

Også tillykke til jer stolte forældre og familier med studenterne. Jeg ved af personlig erfaring, at det kan være hårdt arbejde at være i familie med en, der læser til eksamen. Men jeres trængsler er også overstået nu.

Og på den gode måde hviler alles øjne lige for tiden på jer studenter. Er der noget som får stor opmærksomhed både i pressen og i samfundet som helhed, så er det, når studenterne springer ud. I er ikke bare vores, men hele landets stolthed. I er symbolet på det håb, det mod og den glæde og frihed, som man måske kun kan føle, når man er lige så unge som jer, men som det er vigtigt for os alle at blive mindet om. I jeres egen personlige historie vil den sommer, I blev studenter for evigt være en sommer, I husker. Årstallet 2026 vil fra i dag være en ny milepæl i jeres tidsregning - ligesom 1991 er det i min.

I dag er en glædens dag. Det er en stolthedens dag. Det er en dag, hvor vi for en stund lægger sorger og bekymringer bag os, glemmer konflikter, det beskidte vasketøj og de lidt for hårde kommentarer og koncentrerer os om det ene at hylde og fejre jer studenter. Og måske endda et kort øjeblik føler fred. Og fred er netop temaet for min dimissionstale i år. For jeg synes, der er brug for, at vi taler meget mere om fred. Både den fred vi alle kan være med til at skabe mellem hinanden, og den fred, vi – men måske ikke mindst I studenter – dagligt skal øve jer i at slutte med jer selv.

30

Og det er jo ikke fordi fred ligefrem trækker de store overskrifter for tiden. Vi hører konstant om krig og ufred – krig i Ukraine, krig i Iran og på det sidste også i vores egen lille lokale verden. Og så er der den krig, som mange, og ikke mindst
35 unge, fører med sig selv for at opnå det perfekte. Kamp er blevet vores modus – både med og uden våben – fred står tilbage som det passive – nærmest som resignation, symboliseret ved hvide duer og fredstegn. Kamp og konflikt er handlekraft. Fred forstår vi, som noget vi kun kan håbe på eller længes efter.

40 Men så læste jeg en bog af fredsforskeren Isabel Bramsen med titlen ”Fredens Logik”. Bramsen har siddet med som observatør ved alverdens fredsforhandlinger og nærstuderet, hvordan magtfulde ledere opnår fred. Og hendes bog gjorde mig håbefuld. Bramsens budskab er nemlig, at fred er en handling på lige fod med krig. Fred kræver endda nogle gange mere mod end
45 krig og konflikt. Og ligesom ved de store fredsforhandlinger, så kan vi alle vælge at handle på måder, der enten fremmer eller hæmmer freden. Og Bramsen har heldigvis ret kontante redskaber, som kan gøre jer studenter og os alle til agenter for fred, om ikke ligefrem i verden, så i hverdagen. Og selv i fredsforhandlinger mellem stridende lande viser det sig, at det ofte er meget menneskelige træk, der
50 kan gøre hele forskellen. Isabel Bramsen har som sagt skrevet en hel bog om veje til fred. Jeg vil nøjes med at komme med tre af hendes bedste råd her.

Det første vigtige råd, Bramsen giver er: Vis jeres sårbarhed. Hvis I vil bryde en konflikt, er noget af det vigtigste, at I tør være åbne og ærlig om jeres følelser og
55 fortælle, når det gør ondt. Hvis I tør indrømme, at I er sårede, rammer det også de andres sårbarhed. I en af de fredsforhandlinger Bramsen beskriver, hvor forhandlingerne efter lange og anstrengende dage var ved at bryde sammen, kom en af fredsforhandlerne til at græde. Det betød, at forhandlingerne blev genoptaget. Og vi genkender nok alle situationen fra vores hverdagskonflikter:
60 Når modstanderen får tårer i øjnene, er det svært at fortsætte sit angreb ufortrødent. At vise sårbarhed kræver et enormt mod – men et mod, som jeg ved, I studenter, mere end jeres forældre og andre voksne, har. I er som fredsagenter derfor allerede her foran på point.

65 Råd nr 2: Tag en pause – pak konflikten væk og slut midlertidig fred. Som de tyske og franske soldater under 1. verdenskrig, der juleaften valgte at komme op af skyttegravene og ønske hinanden glædelig jul for så nogle dage senere at genoptage kampene. Eller som nu hvor I sidder skulder ved skulder og har glemt

70 de uenigheder, der måske ellers fyldte en masse for bare to uger siden. I dag er I alle oppe af skyttegravene. I dag holder I fred. Og i morgen er der måske stadigvæk noget, I trænger til at få talt ud om. Og apropos det at tale ud:

75 Det sidste af Bramsens råd, jeg vil nævne er: Tal sammen. Selvom I er rygende uenige, skal I fortsætte dialogen og holde ud at være i uenigheden. Det værste der kan ske, er ikke, at I aldrig bliver enige. Det værste der kan ske er, at I vælger at gå hver til sit og holder op med at tale sammen. I internationale konflikter er et af de største faresignaler, når parterne holder op med at mødes. Når vi ikke taler sammen, kommer vi nemt til at skabe myter om hinanden og dyrke
80 historier, som vi aldrig får efterprøvet. Når kommunikationen i stedet for at foregå face to face pludselig flytter ind i uendelige tråde på snapchat eller messenger, eskaleres konflikten, og vi får hurtigt gjort hinanden til monstre. Når I til gengæld sidder til fællesspisning over dagens vegetarret og kan se hinanden i øjnene og tale sammen, træder nuancerne frem.

85 Bramsens budskab om fredshandlinger, som noget alle mennesker kan bedrive, giver håb. For hvis fred kun kan skabes af verdens ledere, ville de fleste af os stå magtesløse tilbage. Men hvis fred også skabes gennem måden, vi møder hinanden på, så har vi alle et ansvar – og alle en mulighed.

90 Men hvad Isabel Bramsen til gengæld ikke kommer med et bud på er, hvordan man slutter fred med sig selv. Og måske er det i virkeligheden en af de sværeste fredsslutninger. For vi mennesker nages hele tiden af sammenligningen med andre mennesker. Det har filosofen Søren Kierkegaard skrevet en fin lille
95 historie om. En historie om liljen og fuglen. Liljen vokser glad og sorgløst på marken indtil den en dag møder en fugl, som fortæller den om spændende lande, den har besøgt og langt smukkere liljer, som vokser andre steder. Og nu sker der noget med liljen: dens ubekymrede sind rammes af uro, og nat og dag drømmer den om at blive som en af de helt særlige liljer, fuglen har fortalt om.
100 Den beder endda til sidst fuglen om at hugge dens stilk over og flyve den hen til liljerne. Men under flyveturen visner den smukke lilje.

Fuglen i Kierkegaards fortælling er symbolet på det, han kalder ”sammenligningens uro”.

105 Og det er en uro jeg ved, at I studenter kun alt for godt kender. Den giver sig udslag i tanker som ”De andre har mere styr på deres sabbatår end mig”; ”De

andre får hurtigere venner end mig”; ”De andre træner mere end mig.” osv. osv.
110 Og ligesom liljen føler I måske pludselig, at det liv, I ellers var tilfredse med, de præstationer, I faktisk var stolte af, bliver små og betydningsløse og ligesom slet ikke gode nok. Og jeg må skuffe jer med, at uroen ikke forsvinder med alderen. Også jeg selv – og jeres forældre- plages af den – for den er et menneskeligt vilkår – som ikke forsvinder, om vi så slukkede for alverdens sociale medier (selvom
115 det godt nok ville hjælpe lidt).

Men ifølge Kierkegaard findes der heldigvis en form for kur. Den er egentlig ret simpel – men samtidig utroligt krævende. Kierkegaard siger, at du, i stedet for at sammenligne dig med alle mulige andre, skal vende dig mod dig selv – ”være dig
120 selv i sandhed nærværende”, og glæde dig over det liv, som blev dit - ” Altsaa, at Du blev til, at Du er til, at Du »idag« faaer det Fornødne, for at være til; [...]at Du blev Menneske; at Du kan see, at Du kan høre, at Du kan lugte, at Du kan smage, at Du kan føle; at Solen skinner for Dig – og for Din Skyld.”, som han udtrykker det.

125 Og det er ikke fordi Kierkegaard er blind for, at livet kan være svært – at nogen må kæmpe langt mere i tilværelsen end andre. Men Kierkegaards pointe er alligevel, at vejen til glæde og indre fred er, at vi fokuserer taknemmeligt på det, som blev vores. At vi ikke konstant ønsker, vi var noget andet eller nogen andre
130 end os selv.

Kære studenter:

Øv jer i at elske præcis det liv, som blev jeres. Gør ikke som liljen, men slut fred
135 med jer selv og vær stolte af alt det, I hver dag udretter. Som når I trods stor tvivl og nervøsitet klarer en svær eksamen, når I overvinder jer selv og kaster jer ud i solosang til fællessamlinger, eller viser overskud i klassen, selvom livet er svært derhjemme.

140 Vær taknemmelige i stedet for kritiske. Det ligger lidt i tiden, at kritik er det seriøse og sikre valg. Men kritik er også den dovnes terræn og gør ikke i sig selv verden til et bedre sted. Evig selvkritik gør jer handlingslammede og spolerer jeres sjælefred. Taknemmelighed åbner til gengæld verden op og giver jer kraft til at handle.

145 Vær agenter for fred – både i jeres eget liv og i livet med andre mennesker. Bliv

ved med at være modige, når det kommer til at vise sårbarhed. Lad panseret falde, så fredsslutning bliver mulig.

150

Fortsæt samtalen – også med dem I ikke kan lide eller er uenige med. Kast jer bare ud i diskussioner og uenigheder. Lev med ubehaget, tro på den sag I kæmper for. Men smæk aldrig døren i. Kom op som soldaterne juleaften og mød verden og hinanden med nysgerrighed. Jeg ved I kan – for I har gået på HF og oplevet, hvor forskellige mennesker kan være, og hvordan vi alligevel kan mødes i et trygt og stærkt fællesskab.

155

Og til sidst: find nogen at grine med. Humor er faktisk også en af de ting som ifølge Bramsen virker, når man skal slutte fred. Og her er jeg på jeres vegne også optimist for latter og humor findes i høj grad sammen med jer.

160

Og så stor tak fordi I kom. Det har været en fornøjelse at møde jer. Fra den første dag i trådte ind af døren, lidt usikre og akavede. Og til i dag, hvor I sidder her fulde af selvtillid og har gjort skolen til jeres sted.

165

Tak for de gode og ærlige snakke, jeg har fået lov at have med jer i jeres klasser, i elevrådet, på gangene, og når I er kommet ind eller er blevet sendt ind på mit kontor, fordi tingene på den ene eller anden måde er gået lidt i hårdknude. Alle samtalerne har gjort mig klogere og bragt mig tættere på de liv, I lever. Tak for jeres åbenhed og tillid – mødet med jer er noget af det allerbedste ved mit job.

170

Stor tak til de af jer, som har lagt et stort arbejde i skolens udvalg – elevrådet, festudvalget, grønt råd. Og tak til alle jer, som har ydet en ekstra indsats for skolen som elevambassadører, musikere til fællessamlinger, moderatorer ved debatter osv.

175

Jeg håber, vi har givet jer alle sammen noget, I kunne bruge. Og jeg håber, I vil se tilbage på jeres tid her på skolen med glæde og stolthed.

180

Og med de ord dimitterer jeg jer fra Herning HF & VUC.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler og producent

185

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anne-mette-thoroer-dimissionstale-2026>

190

195

200

205

210

215

220